

relsen af det Bidrag, Staten skal yde — og der sagde jo den første ærede Taler, at det kunde han umuligt gaa med til — er det jo ganske vist, som der ogsaa er blevet fremhævet i Dag, at der kan ikke indføres noget Princip der; man er nødt til at tage det som en Skønssag og forhandle sig til et Resultat. Men jeg for mit Vedkommende vil tilstaa, at skulde der gøres Forandringer i den Forskel, der nu er mellem de $\frac{18}{25}$ og de $\frac{25}{25}$, vilde jeg egentlig finde det rimeligt, at Forskellen tilvejrbringes fra den anden Side, saaledes at Tiendeerne i det mindste for en Del af Tiendernes Vedkommende, Kongetienden, for hvilken de jo faa udbetalt Obligationer, der ere saa gode som rede Penge, fik noget mindre. Der er jo hist og her købt Tiender, og jeg tvivler meget om, at der nogen Sinde er betalt det 25-dobbelte for dem. Den ærede første Taler gjorde opmærksom paa, at det Offer, Staten her skal bringe, kommer ikke de Folk til gode, som paa et tidligere Tidspunkt have købt deres Tiender. Det er rigtigt, og jeg har hørt indvende og hørt det fremført mod hele Sagen som en vægtig Indvending, at det som sædvanlig gaar ud over Jyderne, Jyderne ere jo dem, der have købt det meste, i langt større Omfang end Øboerne have købt deres Tiende. Altsaa er det dem, man vil unddrage en tilsvarende Del i Statstilskuddet, en Del, der svarer til, hvad andre Tiendeydere faa. Jeg tror, at før man tog noget Hensyn dertil, vilde det være rigtigt først at undersøge, hvor meget de gode Jyder, der have købt deres Tiender, have betalt for dem, og hvis det er rigtigt, at de gennemsnitlig have betalt med det 16-dobbelte, tror jeg ikke, der vilde være nogen som helst Grund til for Staten nu at komme og give dem et yderligere Tilskud. Skulde der være Tale om at give Tilskud til nogen, da maatte det vel være til Tiendejerne, der have solgt deres Tiende alt for billigt eller i hvert Tilfælde langt billigere, end Staten nu finder det rigtigt at bestemme Prisen til. Men jeg tænker ikke nogen for Alvor vil foreslaa, at man skulde give Tiendejerne et Tillæg ud over den Pris, de i sin Tid have faaet.

I Modsætning til den første ærede Taler har jeg den Opfattelse, at Tiendebanken er en meget sindrig Indretning, og jeg vilde foretrække denne Form for Aflysningen i disse Obligationer fremfor et almindeligt Tillæg til Statsgælden. Men jeg vilde rigtignok udtale et Ønske om, at denne Institution ikke skulde komme til

at koste de 70,000 Kr. aarlig, som der lægges hen hvert Aar. Hele Bankens Virksomhed vil jo være ret simpel, og der behøves ikke store Anstalter eller noget meget stort Kontor, der behøves kun et Sted, hvor man kan midlertidig gemme de Værdipapirer, man har, og noget stort Personale kan jeg heller ikke skønne, at der behøves til at udføre de Forretninger. Derfor vil jeg som sagt haabe, at det maa kunne gøres billigere. Det er jo heller ikke sagt hverken i Forslaget eller Motiverne, at de Penge skulde bruges, det er tværtimod forudsat, at der bliver noget tilovers, og jeg vil rigtignok udtale Ønsket om, at der maatte kunne blive betydeligt til overs, og at vi i det hele taget kunde faa denne Institution til at arbejde saa billigt som muligt.

Den første ærede Taler berørte ogsaa Spørgsmaalet om Statens Garanti for Renten af disse Obligationer. Paa den ene Side fandt han, at det var ganske overflødig, for Obligationerne ere jo gode nok, og paa den anden Side fandt han, at det var en ret stor Byrde for Statskassen. Jeg er ikke ganske klar over, hvordan disse to Synspunkter rime sammen. Men naar der spørges, om Statsgarantien er til nogen Nytte, vil jeg dog henvise til, at det er jo en Kendsgerning, at de Obligationer, hvis Rente garanteres af Staten, staa gennemsnitlig i højere Kurs end de almindelige Obligationer, for hvilke Staten ikke paatager sig nogen Rentegaranti. Det gælder Husmandskreditforeningsobligationer, skønt det utvivlsomt maa siges, at den Sikkerhed, de i og for sig yde, ingenlunde er bedre end de almindelige Kreditforeningsobligationer, jeg vil antage, i adskillige Tilfælde ringere. Der er derfor næppe nogen Tvivl om, at det har sin Betydning for disse Obligationers Kurs, at Staten garanterer, og naar det, som ogsaa fremhævet, kan gøres uden nogen som helst Risiko, anser jeg det for en heldig Foranstaltning.

Jeg kan slutte mig til de Ønsker, der ere fremsatte om, at vi i Aar maa komme til Ende med denne Sag. Jeg vil ogsaa haabe, at det skal lykkes, og navnlig efter at have hørt den sidste ærede Taler nærer jeg et godt Haab om, at der skal kunne samles et tilstrækkeligt Flertal i denne Sal til at føre Sagen igennem.

Justitsministeren (Alberti): De Udtalelser, der ere fremkomne angaaende dette Forslag, have jo fra alle Sider i Hoved-